

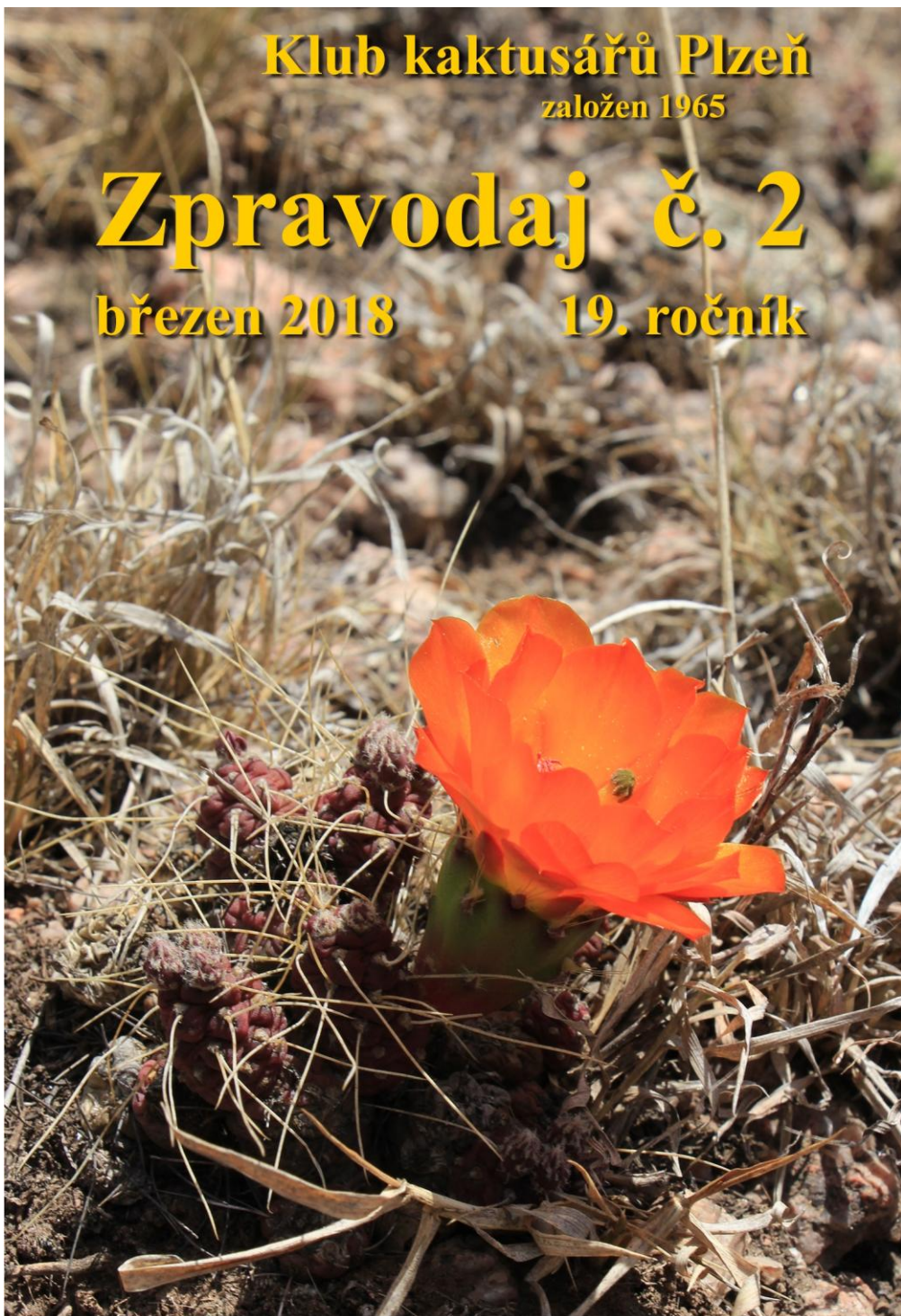
Klub kaktusářů Plzeň

založen 1965

Zpravodaj č. 2

březen 2018

19. ročník

Vážení přátelé,

v únoru proběhla výroční členská schůze, na které byl zvolen nový výbor klubu pro další období. Děkujeme za Vaši důvěru. Výbor se bude snažit zajistit podmínky pro plnohodnotné fungování klubu v návaznosti na schválený plán činnosti KK Plzeň. Naším cílem je klub neustále zlepšovat a i nadále rozvíjet naše aktivity. Budeme rádi, když se na výbor klubu budete obracet s Vašimi připomínkami a podněty pro lepší fungování klubu a stejně tak oceníme Vaši iniciativu při organizaci našich společných klubových akcí, neboť klub není jen záležitostí výboru. Klub je nás všech a bude takový, jak se přičiní každý člen.

výbor Klubu kaktusářů Plzeň

1/ Program členských schůzí

měsíc	přednáška	téma	tombola	nedělní návštěva
březen 2018	Jan Hadrava	Echinocereusy středozápadu USA	Berková	Hájek, Třemošná
duben 2018	Libor Kunte	Kuba	Faměra	Vinař, Starý Plzenec
květen 2018	Jaroslav Šnicer a spol.	Po Mexiku s Jirkou Krechovským	Procházka	

2/ Oznámení pro členy KK Plzeň

Stávající výbor KK Plzeň v součinnosti s revizní komisí KK Plzeň dospěl k závěru, že vzhledem k závažným personálním změnám ve vedení klubu a nutnosti doplnění výboru by měl celý výbor požádat o důvěru členské základny. Z tohoto důvodu byl vznesen návrh členské základně, aby výroční členská schůze byla zároveň schůzí volební. Tento návrh byl výroční členskou schůzí přijat a následně byli zvoleni jednotliví členové výboru. Následující tříleté období tedy bude pracovat výbor ve složení: Petr Kuták, Luboš Kanca, Jiří Vinař, Karel Sladký, Henryk Sikora a Jiří Musil.

3/ Společenská kronika

Začátkem března slaví 75. narozeniny náš člen **František Zelinka** z Třemošné, který je našim dlouholetým členem. Přejeme mu pevné zdraví a do dalších let mnoho životní pohody.

V dubnu oslaví 75. narozeniny náš dlouholetý člen **Riša Strejc**, který vstoupil do klubu již v roce 1969, řadu let působil ve výboru klubu a je nadále nedílnou součástí našeho klubu. Pevně věříme, že tomu tak bude ještě hodně dlouho a přejeme mu hodně zdraví a životního elánu do dalších let.

4/ Nedělní návštěvy

V březnu navštívíme tradičně **Mílu Hájka v Třemošné**. Míla je skvělý pěstitel a skutečný kaktusářský profesionál. Přesto, že k Mílovi chodíme každoročně, pokaždé jsme překvapeni, co všechno se za ten rok zase změnilo. Tahle návštěva se prostě nikdy neokouká. Navíc k Mílovi do Třemošné přichází jaro tak nějak dřív, takže je to ideální příležitost, jak nasát tu pravou jarní atmosféru a pustit se s vervou do nadcházející pěstitelské sezony. Sraz je přímo na místě, v Třemošné, Plaská 4, v neděli 11. 3. 2018 v 10h.

V dubnu se podíváme k **Jirkovi Vinařovi do Starého Plzence**. Také u Jirky začíná jaro hodně brzo. Kaktusy má celoročně v temperovaném skleníku, a když ostatní teprve vynášejí kaktusy na letní stanoviště, Jirka už má sezónu v plném proudu. Bude tedy nejvyšší čas zkontrolovat, jak se

letos kaktusy do nové sezóny rozjely. Návštěva je naplánována na neděli 15. 4. 2018 v 10h, na adrese: K lomu 962, Starý Plzenec.

5/ Zpráva o činnosti Klubu kaktusářů Plzeň za rok 2017

Vážení přátelé,

do loňského roku jsme poprvé vstoupili jako klub, který je řádně zaregistrován a zapsán v obchodním rejstříku. Díky tomu jsme mohli poprvé pořádat všechny naše akce přímo jménem klubu, nikoliv v zastoupení některého z členů výboru a chovat se jako plnohodnotný právní subjekt.

Náš klub měl (k 31. 12. 2017) 122 členů, o 2 více než v předešlém roce, 6 členů se přihlásilo, 3 členové se odhlásili a 1 členovi členství propadlo kvůli nezaplacení členských příspěvků.

Nyní k plánu činnosti a jeho plnění.

Každý měsíc, mimo prázdniny, se konala členská schůze. Na každou schůzi se podařilo zajistit plnohodnotný program a přednášku, 7 přednášek zajistili členové klubu, jmenovitě Milan Kůrka, Petr Kuták, Oldřich Fencl, Jirka Vondráček, Radka Matulová a 2x Luboš Kanca, na ostatních schůzích přednášeli hosté Stanislav Stuchlík, Jaroslav Bohata a Jaroslav Záhora.

Děkujeme všem členům, kteří přinesli rostliny do tomboly, která tak byla zajištěna na všech členských schůzích mimo únorové. Spíše výjimečně pak členové využívali prostor na schůzích pro výměnu a prodej semen, rostlin a pěstebních pomůcek, což je škoda.

Na každé členské schůzi fungovalo půjčování knih. Velký dík patří Janě Černé za obětavou správu knihovny. V únoru loňského roku byla provedena řádná revize knih, byl upraven výpůjční řád a aktualizován seznam dostupné literatury, který nyní naleznete dostupný též na našich webových stránkách. V loňském roce se bohužel nepodařilo zakoupit žádnou novou knihu i přes plánované finanční prostředky, což je škoda. Vzhledem k tomu, že je to opakovaný problém, výbor začal pracovat na novém systému nákupu knih.

Každý měsíc vyjma prosince se podařilo zajistit nedělní návštěvu u některého z členů ve sbírce. Je potěšitelné, že je o tuto akci mezi členy stále zájem.

V květnu jsme se vydali na dvoudenní kaktusářský zájezd na Kroměřížsko a Brněnsko. V sobotu jsme navštívili sbírku manželů Tomandlových, p. Zatloukalové, p. Králíka, p. Malocha, p. Strnada, v neděli pak p. Hanáka, p. Knápka, p. Rězla a na závěr p. Odehnala. Organizace zájezdu se opět na výbornou ujal Pepa Homolka. Vše perfektně klapalo a zájezd jsme si náramně užili.

Naši nejvýznamnější akcí loňského roku byla samozřejmě výstava. Ta loňská se konala opět ve shodném termínu s historickým vikendem, tedy od 10. do 14. června na oblíbeném místě „U Zvonu“ pod náměstím Republiky. Vystavovalo 29 vystavovatelů. Nejlepší výstavní expozici hodnotil Luboš Loose s pomocí Lucky Kinclové. Sošky Albertů získali Alena Berková, Milan Kůrka a Jiří Musil. Výstavu navštívilo 1093 návštěvníků. Výstava patří dlouhodobě k nejlepším v republice, o čemž svědčí četné pozitivní reakce z řad kaktusářské veřejnosti i z ostatních klubů. Přesto má naše výstava i jednu slabinu a tou je poslední dobou nedostatek rostlin v prodeji. Je to tedy výzva pro pěstitele.

V sobotu 16. září náš klub zorganizoval již 18. ročník Plzeňského kaktusářského kolokvia. Původně jsme vzhledem k vysokým nákladům na pronájem sálu plánovali sympozium realizovat v malém sálu kulturního zařízení. V průběhu léta jsme ale zareagovali na příslib možné dotace a celou akci jsme operativně převedli zpět do hlavního sálu. A bylo to dobře. Ukázalo se, že změna konceptu sympozia se zaměřením na nosné pěstitelské téma a s přizváním většího počtu přednášejících oslovila mnohem více pěstitelů a do malého sálu bychom se jednoduše nevešli. Jen burzy se zúčastnilo přes 120 návštěvníků, a co je potěšitelné, většina zůstala i na hlavní přednáškový

program. Jednalo se o krátké přednášky doplněné diskuzí na dané téma. Ohlasy byly veskrze pozitivní, po několika letech se podařilo výrazně zvrátit nepříznivý pokles zájmu o naší akci. Budeme tedy v nastoleném trendu pokračovat. Bonusem pak bylo úspěšné získání dotace na tuto akci, kterou jsme využili na pořízení důstojné promítací techniky, která bude sloužit potřebám klubu dlouhodobě.

Poslední sobotu v listopadu (dne 25. 11. 2017) se v kulturním domě v Šeříkové ulici konal již 33. bál, tentokrát s názvem „Dotační“. K tanci a poslechu nám hrála skupina Classic Band. Velký dík patří Janě Černé, Petrovi Kutákovi a Lubošovi Kancovi, kteří se postarali o tombolu a organizaci bálu, stejně tak jako všem ostatním, kteří pomohli s přípravou, bálu se přímo zúčastnili nebo pomohli s propagací a prodejem vstupenek. Díky společnému úsilí byl nakonec bál téměř vyprodán. A co víc, zaznamenali jsme mnoho kladných ohlasů. Zdá se tedy, že i přes určité obavy a pokles zájmu ze strany našich členů v minulých letech, je bál stále plnohodnotnou akcí, ve které stojí za to pokračovat.

Nedílnou součástí a tváří našeho klubu jsou naše webové stránky. Administraci webu převzal v loňském roce Henryk Sikora. Standovi Přímanovi děkujeme za dlouholetou správu webu. Henryk provedl nezbytný upgrade systému, zajistil vyšší zabezpečení a zálohování dat. Jsme rádi, že se této pro mnohé málo viditelné, ale důležité činnosti ujal. Nadále také pokračuje ve správě a koordinaci diskusního fóra. Náš web a zejména naše diskusní fórum, které má více než 690 zaregistrovaných členů, je hojně navštěvováno a je cenným zdrojem informací a pojitkem pro kaktusáře nejen z České a Slovenské republiky, ale již i z Polska, Ukrajiny a dalších zemí. Zejména mladší kaktusářská veřejnost pak ocenila propojení našich webových stránek s fenoménem dnešní doby, s Facebookem. Toto pomohlo i k lepší propagaci naší činnosti a akcí, zejména pak výstav.

Distribuci časopisů Kaktusy a Cactaceae po celý rok obětavě zajišťoval Jirka Erhard.

Klubový Zpravodaj vyšel 5x za rok v plánovaných termínech. Díky redaktorovi Zpravodaje Lubošovi Kancovi má trvale vysokou úroveň a mezi klubovými periodiky je světlou výjimkou.

Velký dík patří také Karlovi Sladkému, který se v součinnosti s externí auditorskou firmou EPOS pana Ledviny staral o řádné vedení všech dokladů a jejich zaúčtování tak, aby bylo vše v souladu s požadavky oficiálního auditu. S výsledky hospodaření Vás Karel osobně seznámil v samostatné zprávě.

Velkým přínosem bylo také založení oficiálního klubového účtu a jeho správa přes internetové bankovníctví, což výrazně usnadňuje hospodaření s finančními prostředky, jejich kontrolu a také umožňuje našim členům provádět jednoduše bezhotovostní platby např. za časopis, členství nebo zájezd.

Konec roku se nesl ve znamení změn ve výboru klubu. V říjnu odstoupil pro pracovní zaneprázdnění dlouholetý člen výboru Milan Kůrka a na listopadové schůzi rezignoval na funkci předsedy Petr Česal. Oběma patří velký dík za jejich více než dvacetiletou obětavou práci pro klub.

Na závěr bych chtěl poděkovat i všem ostatním, kteří svým dílem přispěli k tomu, že se podařilo zrealizovat v plném rozsahu všechny body plánu činnosti na rok 2017 a že můžeme považovat uplynulý klubový rok za velmi úspěšný.

Jiří Musil, předseda Klubu kaktusářů Plzeň

6/ Zájezd KK Plzeň 2018

Klubový zájezd se uskuteční ve dnech 19. a 20. května 2018. Odjezd je stanoven na sobotu v 6:45 hodin z tradičního místa, parkoviště u „Bohemky“ a pojedeme na Písecko a Soběslavsko.

Cena zájezdu je 800 Kč včetně ubytování se snídaní.

První zastavení bude v Kotouni u p. Suchého, jehož sbírka je zaměřena na lobivie, mediolobivie, rebutie a sulcorebutie. Jedná se starou a málo navštěvovanou sbírku.

Další dvě sbírky jsou v Písku, u p. Vodičky (skleník s kaktusy a sukulenty) a u p. Kováře (ojedinělá sbírka tefrokaktusů a dalších rostlin).

Následuje oběd v Písku. Příjemnou náladu po obědě umocní prohlídka jedné z nejkrásnějších sbírek u nás, v Tálíně u p. Slaby. Vzorně udržovaná skalka, bonsaje a především uspořádaná sbírka kaktusů ve skleníku.

Poslední sobotní návštěvou je sbírka p. Vetýšky ve Veselí nad Lužnicí.

Sobotní putování zakončíme v Čenkově v penzionu Na Pastoušce, kde se ubytujeme. K večeři nám byl nabídnut tradiční hovězí guláš, přírodní vepřový steak a kuřecí nebo vepřový řízek. Samozřejmě společné posezení u pívka, abychom se mohli podělit o zážitky prvního dne.

V neděli ráno přejedeme v Čenkově k p. Krátkému. Několik skleníků a mnoho kaktusů. Zde neváhejte s nákupem rostlin.

Cestou do Soběslavi zastavíme v Želči u p. Soukupa. Sběrka na střeše s výhledem na pěknou skalku s udržovanou zahradou. Po výstupu na střechu se posilníme obědem v Soběslavi.

Ve městě navštívíme ještě tři sbírky, p. Koukal a p. Kaisler jsou pár metrů od sebe, tak se rozdělíme na dvě skupiny, abychom měli více klidu na prohlížení. U p. Kaislera je skleník naplněn starými rostlinami z Mexika i jižní Ameriky, p. Koukal má pařeniště vedle voliéry s exotickým ptactvem i skleník naplněn krásnými kaktusy.

Putování Soběslavi zakončíme u p. Janouška. Udržovaná sbírka kaktusů a sukulentů ve skleníku i zahrada s bonsajemi.

Čas dospěl na sedmou hodinu a tak musíme vyrazit směrem na Plzeň, abychom přijeli okolo deváté na parkoviště u „Bohemky“.

nashledanou na zájezdu, Pepa Homolka

7/ Tradiční pražské sympozium

Termín: 24. března 2018 od 9:00 do 17h

Místo: Velký sál Obvodního úřadu Praha 8 Libeň, Adresa: U Meteoru 6/147 Praha 8 Libeň

Dostupnost: Metro B Palmovka, tramvajové linky č. 24, 10 a 3 do stanice Stejskalova.

Parkování: Po zavedení parkovacích zón musí návštěvníci využít zony návštěvnického a smíšeného stání. V sobotu a neděli je stání zdarma, nejlépe využít ulice - U Meteoru, Pivovarnická, U Libeňského pivovaru nebo Bednářská. Podrobnosti o parkování se dají najít na zps Praha.

Vstupné: 100 Kč (placeno na místě)

V prodeji budou i přebytky starších časopisů, atlas kaktusů, knihy a také kaktusy a sukulenty.

Přednášky:

Wiebe Bosma (NL) - Průzkum lokalit rodu *Caralluma* v Indii

Rikus van Veldhuisen (NL) - Sukulenty Zimbabwe

Jaroslav Vích - Kolumbie

Ludwig Bercht (NL) - Rod *Weingartia*

Informace pro členy KK Plzeň: Kdo plánuje jet ranním vlakem z hlavního nádraží v Plzni, sraz je ve vestibulu v 5:45 z důvodu nákupu společné jízdenky.

Původce barevné škály květů kaktusů

Již v 19. století byl objeven původce barvy v červeném víně - Anthocyan - nyní v rámci EU nesoucí označení na obalech potravin jako E 163.

Až o století později byla objevena struktura a izolovány v čistém stavu Betalainy, které jsou původci barvy květů a plodů kaktusů. Přibližně 12 čeledí rostlin je schopno produkovat Betalain a mezi nimi je i čeleď Cactaceae. Ostatní čeledi žádný Betalain netvoří. Barevná škála květů a plodů kaktusů je dána chemickými reakcemi mezi dvěma Betalainy - fialově rudým Betacyaninem a žlutým Betaxanthinem. Kombinacemi je tvořena barevná paleta od fialové, přes růžovou, ohnivě červenou, oranžovou, až ke žluté.

Betalain je důležité potravinářské barvivo, neboť se jedná o přírodní látku bez vůně a chuti. Pro potravinářské účely je extrakt izolován především z červené řepy, a to v tisících tun a pod názvem Betanin je uváděn na obalech potravin jako E 162. Bylo prokázáno, že Betalainy váží volně radikály v organismu a mají tak preventivní protirakovinný účinek.

Vladimír Steiner

Přesazování kaktusů

Každé jaro během stěhování kaktusů ze zimoviště nebo po jejich umístění ve skleníku provádím přesazování některých rostlin. Chtěl bych se s vámi podělit o svoje zkušenosti a napsat jak to dělám.

Které rostliny přesazují a proč

U mladých rostlin přesazují především proto, že je jim malá vegetační nádoba (semenáčky se boulí v miskách nebo rostlina přerostla květináč). Doba přesazení tedy nastane podle růstové aktivity rostlin. Často se stává, že už by některé kaktusy potřebovaly dávno přesadit, ale prostě na to nemám čas. Naštěstí kaktusy jsou velmi tolerantní rostliny a nějakou dobu s přesazováním počkají.

Starší rostliny přesazují proto, že substrát je degradovaný (zasolený, vyčerpaný, popř. promořený chorobami a škůdci). Projevuje se to tím, že substrát ztvrdne a často se vytvoří na povrchu solná kůra. Rostlina přestává růst, kvést, redukuje trny. Abych věděl, kdy jsem rostlinu naposledy přesazoval, píši si na květináč tužkou rok přesazení. Zjistil jsem, že po cca 5-ti letech je dobré rostliny přesadit. Dlouho nepřesazované rostliny často ztrácí kořeny, což se projevuje tím, že se nenapíjí, scvrkávají se. Přesazení dlouho nepřesazovaných rostlin je spojené s obtížností vykloupat ztvrdlý kořenový bal z květníku (misky) a často se poškodí kořeny. Panují různé názory na to, jestli kořenový bal rozbít a kořeny zbavit staré země nebo jen původní bal ponechat a vložit do větší nádoby a obsypat. Já osobně bal u dlouho nepřesazovaných rostlin rozbiji a kořeny vyklepám. Nejdůležitější je očistit krček rostliny, kde je usazeno nejvíce solí a nečistot. Stočené kořeny u dna původní nádoby odstříhnu (starými nůžkami). Kořeny neproplachuji ani detailně nezbavuji staré země (kvůli poškození kořenů), jen bal rozemnu prsty (když to jde, je dobré nasadit si rukavice, jinak máte za chvíli ruce jako struhadlo), popřípadě „rozpíchám“ pinzetou, dřívkem či jiným vhodným tupým nástrojem.

Rostliny, které přišly o kořeny, ponechám nějakou dobu bez substrátu posazené na malém květináči a čekám, jestli nepustí čekací kořinky, potom sázím do velmi malé nádoby nejlépe porézní keramické. Rostlina bez kořenů totiž nedokáže vodu v nádobě nasát a ta se tam dlouho drží a způsobí další hnilobu krčku rostliny. Jako substrát pro zakořeňování rostlin používám buď písek nebo lávu, nikdy ne organický materiál. Někdy rostlina nepustí kořeny ani po několika letech a stále se sesychá a zmenšuje. Někdy je nutné přikročit k řezu spodní části rostliny až ke zdravému pletivu. Ve spodní části těla bývá „špunt“ (znekrotizované odumřelé cévní svazky), které brání prorůstání

nových kořenů. Tento špunt je třeba odstranit. Obecně platí, že nejlépe zakořeňují rostliny napité, v kondici (to je hlavně při zpravokořeňování, kdy nechám kytku napít na podnoži a pak teprve fežu).

U dlouhodobě nepřesazovaných rostlin často dochází k poruše výživy, která se projevuje blednutím vegetačního vrcholu (Ten je světle zelený až žlutý). Je to následek ukládání solí z hnojiv a vody ve vegetační nádobě.

Nikdy nemůžeme nahradit při pěstování rostlin v kultuře (v nádobě) půdní podmínky, které mají kaktusy v přírodě. Kořeny v květináči jsou ve velmi omezeném prostoru a vytváří deformovaný, nepřirozený kořenový systém. Ex situ rostliny rozprostírají kořeny do daleko širší plochy kolem sebe a myslím, že některé druhy koření daleko mělčeji než je hloubka vegetačních nádob. Nikdy nemůžeme nahradit přirozený režim závlah a vysychání. Půdní substrát v přírodě je živý systém, plný kladně působících mikroorganismů a ty také do květináče nedostaneme. To samé platí i o fyzikálních vlastnostech půdy a střídání půdních teplot.

Vegetační nádoby

U mladých rostlin používám dále popsany cyklus přesazování. Vysévám na podzim nebo v zimě do misek od nanuka do rašelinového substrátu (3/4 rašelinový neutralizovaný substrát pro výsevy a množení, 1/4 jemný zeolit). Semenačky pikýruji na jaře do finálního písčitolistovkového substrátu a do podmisek pod truhlíky (výška cca 3 cm) a umísťuji rovnou do skleníku na zastíněné místo (Osvědčilo se mi pod pulty). Dříve jsem pikýroval ještě jednou v zimě znovu do misek od nanuka a do rašelinového substrátu a semenačky ještě umísťil pod zářivky, ale teď to nestíhám a nedělám. V podmiskách pod truhlíky semenačky rostou 1-3 vegetační období (Podle rychlosti růstu, velikosti a také podle mé pracovitosti). Po třech letech semenačky často ztrácí kořeny a začínají živořit. Další vegetační nádoba je miska vyrobená z pozinkovaného plechu o rozměrech 40 x 23 cm, hloubka 4 cm (Dělal jsem si je sám pomocí ohýbačky a nýtovacích kleští). Hlubší miska není třeba, špatně vysychá. Důležité je pozinkované misky po 2 letech používání natřít, protože vlivem hnojení korodují a vyloučený zinek škodí kořenům. V plechových miskách opět nechávám rostliny 1-3 roky (déle ne) podle velikosti a stavu růstu. Dále přesazují rostliny po 4 kusech do nízkých čtverhranných plastových květináčů o rozměrech 9x9 cm (bohužel už se nevyrobí a tak si je schraňuji a používám několikrát). V poslední době jsem zjistil, že choulostivé semenačky potřebují porézní nádoby a tak jsem začal pro mexické miniatury, echinomastusy, skleráky, toumejky apod. používat keramické misky od Jirky Vinaře. Substrát v nich rychle vysychá a rostliny neztrácí kořeny. V této fázi přesazení si nechávám 8 rostlin (po 4 do 2 čtverhranných květináčů). Mladé rostliny ve čtverhranných květináčích vegetují, dokud jim není malý. Potom přesazují do měkkých Popellmannovských květníků o průměru 7 nebo 8 cm (Nepoužívám pro sbírkové rostliny menší květníky než 7 cm. Do 5,5 a 6 sázím jen rostliny na prodej). Na květníky si píší rok zasazení. Do větších květináčů sázím dle potřeby a nejdéle po pěti letech. Používám ještě květníky o průměru 10 cm, dále již jen misky, nikdy ne větší květníky, které jsou nevhodně hluboké a špatně vysychají. Velikost vegetační nádoby volím vždy jen o trochu větší než je průměr rostliny. Je lepší raději častěji přesazovat než zasadit malou rostlinu do velké nádoby a pak delší dobu nepřesazovat.

Najetý systém přesazování rostlin v určitém věku a určité velikosti do typově stejných nádob má velkou výhodu při skládání na pulty do podmisek a do přepravek. Nejlépe se skládají rostliny ve stejně velkých nádobách. Potom je ale problém sestavovat kolekce rodů. Dělam kompromis, na zadní část pultu vyskládám větší rostliny a před ně postupně menší a menší, vždy však celou řadu se stejnými květináči. Nádoby skládám cik-cak (do trojsponu), takže vznikají menší mezery a je lépe využita plocha, i když na konci kratší řady vznikne mezera na půlkvětník. Tam většinou vrazím menší květník, ale ten je trochu utopený. Musí se tam dát sloupovitý kaktus. Systém skládání květináčů je věc vkusu, někdo skládá do čtvercového rastru, já do trojsponu. Na misky se semenačky jsem si vyrobil několikapatrové přepravky, aby při zimování zabraly co nejmenší prostor a daly se transportovat po více kusech.

Špatnou zkušenost jsem udělal s bonsajmiskami na nožičkách. Mezi spodkem bonsajmisky a dnem podmisky s nasákávací textilíí je mezera a kořeny rostlin nemohou prorůstat dírami ve dně a sát vodu mimo misku. Bonsajmisky jsou dobré pro venkovní kulturu nebo pro rychleji rostoucí sukulenty.

Důležité jsou velké díry v květnících v kombinaci s nasákávacími rohožemi a vanami (aby zálivková voda neprotekla a rostliny si mohly „cúcnout“ z rohože. U plastových misek vrtám otvory klidně 8 -10 mm velké.

Velkými dírami v květináčích při sázení propadává sypký substrát a tak vždy na dno hodím hrstičku rašelínového substrátu. Vlhký substrát ucpe díry a tvoří jakousi drenáž. Kořeny rostlin tím dobře prorostou a mohou ven z nádoby. To je velmi důležité. Je velmi dobré, že kořeny vylezou z nádoby a vytvoří sací terčík tvořený jemným vlášením pod dnem nádoby. U velkých misek používám k ucpaní děr toaletní papír (Nejlépe jednovrstvý nebo rozdělený vícevrstvý)

Vegetační substrát

Po mnoholeté praxi, kdy jsem kdysi míchal všelijaké speciální mnohasložkové substráty pro různé druhy kaktusů jsem to velmi zjednodušil. Jezdím si k řeci pro naplavený říční písek. (Bud' na Mži Na Jíkalku nebo na Berounku k Dolanům). Často bývá s příměsí úrodného bahna (ale ne moc). Říční písek míchám na půl s dobrou uleželou listovkou. Ukládám listí (javorové a jasanové) do jednoho rohu dvora u skautských kluboven ve vnitrobloku v Plachého ulici, prosypávám to starou použitou zemí po přesazení kaktusů a ještě tam sypu popel ze spáleného dřeva. Po cca 3 letech kompostování je to ono. Chtělo by to každý rok přeházet, ale vloni jsem se k tomu nedostal. Tento substrát používám pro všechny druhy kaktusů. Pouze pro mexické rostliny přidávám mletý dolomitický vápenec (cca 0,5 litru na kolečko). Vápenec nakupuji v Zemědělském zásobování Na Belance.

Sázím do suchého substrátu. Lépe se sesedá ke kořenům a v zimě je to nutnost, vlhký substrát způsobí hnilobu a úhyn rostlin.

Doba přesazování

Jak jsem psal na začátku, nejčastěji přesazuji v předjaří a na jaře, když stěhuji. Dá se přesazovat celou zimu, ale to mám kytky v bednách vyštosovaných až ke stropu a nedostanu se k nim. Je dobré na podzim při zazimovávání vyčlenit rostliny, které chci přesazovat a ty v bednách dát stranou. Ušetřím si rozhodování co přesadit. V zimě přesazuji semenáčky. Zatopím si v dílně v kamnech, otevřu si lahváče, pustím rádio a užívám si to, je mi dobře. Nebaví mě psát jmenovky. Když přesadíte ze čtvercového květináče, kde jsou 4 rostliny s jednou jmenovkou do 4 samostatných květináčů, musí se jmenovky napsat hned. Prosím neodkládejte to, vím, o čem píši. Často jsem nově přesazené kaktusy naskládal do beden a řekl si, že to někdy dopíši, vždyť se to pozná a kytky jsou pohromadě. Prd. Pak na to zapomenete, na jaře vynesete do skleníku a vyskládáte na pulty, jak se to hodí a jste ztraceni. Kaktus bez jmenovky je bezcenný.

Někdo nechává vyjmuté rostliny několik dní nasucho, aby zaschly zakrácené, popřípadě poškozené kořeny. Já sázím hned, protože nevím, kdy se k přesazování zase dostanu a chci mít hotovou ucelenou část. Nepozoruji, že by to rostlinám nějak vadilo. Sázím do suché země, kde se houby nešíří. Zalévám nejdříve za 1-3 týdny.

Také se dá přesazovat prakticky kdykoliv během vegetace (Když máte čas), ale ctím jednu zásadu a totiž tu, že rostliny před přesazováním delší dobu nezalévám, abych nepoškodil mladé jemné sací kořinky, které se vytváří při přísunu vláhy. Na jaře zásadně přesazuji před první zálivkou. Rostliny, které jsem nestihl přesadit před první zálivkou celé sbírky, dám stranou nebo vyčlením ze zálivky. V létě přesazuji po déle trvajících vedrech, kdy je substrát dokonale vyschlý. V pozdním létě a na podzim nepřesazuji, rostliny již nestihnou zakořenit, nádoby se při manipulaci vysypávají a je to k vzteku. Naposledy zasadím jen to, co si přivezu z Chrudími.

Čerstvě přesazené rostliny zastíňuji. Než se napijí (a to jim trvá, protože si musí vytvořit nové kořenové vlášení), jsou náchylné k popálení.

Technologie a technika přesazování

Přesazují většinou „proudovou metodou“, aby to šlo rychleji. Naskládám vhodně velké květináče najednou do nízké přepravky nebo na táč, zasypu otvory, postupně vyjmu velkou pinzetou rostliny ze starých nádob, odrolím starou zem, upravím kořeny, vložím do připravených květníků, zasypu novým substrátem, poklepám, aby zem slehla, zapichnu jmenovku. Příslušnou jmenovku si držím v zubech. Trochu mi to pak mezi nimi skřípe.

Zasazují rovnou nad kolečkem (ale to se musím ohýbat) nebo si substrát nasypu do nízké plechové nádoby. Je dobré mít pult s obrubou, ale ten se mi do skleníku nevejde. Novou zem nasypávám buď zahradnickou lopatkou nebo speciální násypkou (kovový kalíšek z jedné strany zkosený), kterou vyráběl Jirka Krechovský. Dodával několik velikostí od malých až po maxi na přesazování velkých rostlin. Škoda, že jsem si jich nepořídil víc, mám jen jednu a ta je malá. Výhodu má tu, že na jedno nasypání můžete zasadit i několik rostlin.

Ještě by šlo diskutovat na téma, jestli obspávat povrch substrátu kolem rostliny nějakým hrubozrným materiálem (drcené cihly, kamínky, vápencová drť, kačírek...) Vypadá to pěkně, ale mně to připadá zbytečné a pracné. Já to nedělám.

Závěr

Nikdy nejsem spokojen, s tím, že mám přesazeno vše, co jsem chtěl a co by potřebovalo přesadit, ale snažím se. Nesnáším živořící nepřesazené kaktusy. Přesazování je nikdy nekončící proces. Odměnou za přesazení je dobrý růst a bohaté kvetení rostlin. Bohužel bujný růst přesazených rostlin nám udělá další starost a totiž tu, že nemáme kam větší a větší kaktusy dávat. Také se nám nevejdou na zimu do beden a čouhají. Při přesazování mohou rostliny prohlédnout a často odhalím skryté parazity (především kořenovku). Úděl přesazování jsou popíchané ruce, ale i nohy, břicho, ňadra. Přesazuji rád, ale někdy mě to pěkně nebaví. Raději očumuji.

Petr Kuták

Austrocyllindropuntia verschaffeltii

(k fotografiím na titulní a zadní straně tohoto Zpravodaje)

Při toulkách Argentinou málokdo věnuje pozornost opunciovitým rostlinkám, a tak většina setkání s těmito rostlinami končí záznamem v kolonce „ostatní doprovodná vegetace“. A to je velká škoda, protože řada těchto rostlin je velmi krásných a vhodných svými miniaturními rozměry pro pěstování ve sbírkách. Do této skupiny patří bezesporu i *Austrocyllindroopuntia verschaffeltii*. Rostliny tvoří kompaktní, nízké trsiky kolem 20cm vysoké, mírně rozvětvené složené z krátkých válcovitých článků, které zdobí světlé, přibližně 40 mm dlouhé středové trny. Sytě oranžový květ je pak vrcholnou ozdobou rostlin.

Mé první setkání s touto rostlinkou bylo na podzim roku 2012. Tenkrát jsem poprvé navštívil místo zvané Pampa de la Viuda (Pampa vdovy) v horách Sierra Velasco poblíž města La Rioja ve stejnojmenné provincii. Byli jsme na místě přesně v době vrcholného kvetení místní kaktusové vegetace, což se člověku málokdy poštěstí. Kvetly *Denmoza rhodacantha*, *Soehrensia formosa* v. *velascoensis*, *Trichocereus huascha*, *Trichocereus candicans*, *Opuntia sulphurea*, *Airampoa corrugata*, *Gymnocalycium uebelmanianum* a samozřejmě i naše *Austrocyllindroopuntia verschaffeltii*. Nebylo tedy divu, že jsem byl tímto místem doslova očarován. Nikde ani živáčka, jen sluncem zalité horské kopce obklopující nevelkou náhorní plošinu a na svazích kopců spousty kvetoucích kaktusů. Už tehdy jsem zatoužil se na toto místo ještě někdy znovu vrátit. Já se vůbec

docela rád vracím na místa, kde jsem už dříve byl. Člověk vždycky objeví něco nového, co minule přehlédl, anebo tomu nevěnoval dostatečnou pozornost. Někdy je člověk z opakované návštěvy nadšený, jindy spíše naopak. Bohužel v tomto případě platila spíše ta druhá varianta. Místo je dnes poměrně známé vzhledem ke snadné dostupnosti po zánovní asfaltové cestě, která možná jednou protne celé pohorí a spojí obě jeho strany. Ale místní přírodě to rozhodně nepřidá.

Zatímco v roce 2014 byla má návštěva negativně ovlivněna faktem, že jsme po cestě potkali spousty měšťáků z La Rioja, kteří si vyjeli po pěkné silnici udělat piknick do hor, v noci nás zde zastihla pořádná bouřka a většina kytiček byla bez jediného kvítka, tak loňský rok už byl pro mě rozčarováním. Tam, kde jsme ještě minule nemohli téměř projít hustou trnitou vegetací, se krčily ohydně opálené *Soehrensie* a nevzhledné zbytky trsů *Trichocereus*. Ano, bohužel i sem dorazil primitivní způsob „zúrodňování“ půdy a její zpřístupnění dobytku pomocí vypalování. A přesto, že jsme zde našli místa, kde stále ještě byly hezké a kvetoucí rostliny, bylo mi z toho všeho dost smutno. Slíbil jsem si, že alespoň touto formou na tyhle kytičky bojující s nepřízní člověka, vzpomenu.

Austrocylindroopuntia verschaffeltii svůj boj určitě zvládne. Už to zde sice nebude ten „plevel“ kterého je všude dost, ale bude tu stejně tak jako bude v širším okolí pampy, kam už lidská činnost nedosáhne. A jestli vám někdy někdo bude nabízet tuto rostlinku, neodmítejte ji. Vzpomeňte si, že i ona musí ve své domovině tvrdě bojovat za svou budoucnost. A pokud jí poskytnete jen trochu péče, odvděčí se vám brzy krásnými květy tak, jako kvete ta na obrázku.

Jirka Musil

Top kytky

(k fotografií na zadní straně tohoto Zpravodaje)

Jedno léto se na zahradě zastavil můj švagr a povídá: „Hele Luboš, která je tady tvoje top kytky?“ Trochu mě tato otázka zaskočila. Chvilku jsem přemýšlel a pak jsem mu jednu „vzácnost“ ukázal a vyprávěl mu její příběh. Myslím, že každý z kaktusářů má nějakou květinu s příběhem (zajímavou minulostí). Určitě my starší (vlastně mladí, protože čas strávený u kaktusů se do života nepočítá). Toto byl malý úvod k tomu, abychom se podělili o životní příběhy našich top kytek.

Copiapoa cinerea

Vzácný pan kaktusář Karel Mařík si již v roce 1972 objednal rostlinu, od tehdy západoněmecké firmy Uhlig (tehdy za mnoho peněz). Kaktusy byly kopány přímo na nalezišti v Chile. V této době, nefungovaly žádné zákony na ochranu rostlin. Nebyl tedy žádný problém dopravit je do Evropy. Překážkou byla „Železná opona“. Asi trochu toho úřadování bylo, ale stálo to za to.

Dlouhá léta Copka žila spokojeně ve skleníku pana Maříka na Janově. Před pár lety se kaktus dostal mezi své krajany do skleníku v Záluží, i tam se tváří spokojeně.

Po dotazu: „O kolik se kaktus za dlouhá léta zvětšil?“, přišla odpověď, že minimálně, ale každý rok krásně kvete. Za těch skoro padesát, let co je republika, toho na výšku moc neudělal.

V odborných knihách o tomto rodu se píše, že *Copiapoa cinerea* roste opravdu ve velmi suché části pobřeží Chile. Díky minimu srážek bývají přírůstky zhruba jen 4cm za 50 let. Při výšce kaktusu kolem dvaceti centimetrů je jasné, že se jedná o opravdovou památku u nás.

Chile jsem navštívil celkem třikrát a mohl jsem obdivovat tyto nádherné rostliny. Na takto starých rostlinách je dobře vidět, že ze spodní části i při malém vzrůstu začínají dřevnatět. Povrch horní části je až voskově modrý (což při rychlém růstu nelze docílit). Na pochvalu této cinerei musím říci, že kvete každoročně několikrát. Což mi dělá velkou radost.

Luboš Loose

Sbírkový slovník: *Mirabilis*

(k fotografiím na zadní straně tohoto Zpravodaje)

Rod *Mirabilis* (což latinsky znamená nádherný) patří do čeledi *Nyctaginaceae*, zahrnuje asi 60 druhů, pocházející z tropické jižní Ameriky a dnes už vlastně z tropů celého světa. Přestože *Mirabilis jalapa*, což je jediná rostlina, kterou z tohoto rodu znám, má docela pohledný ztloustlý kořen a vůbec se chová jako klasická kaudexní rostlina, v encyklopedii Dicotyledons od U. Egglho byste ji hledali marně. Musela jsem si vystačit s Wikipedií, zde našťástí bylo informací docela dost.

U *Mirabilis jalapa* už v ranném věku začne tloustnout kořen, nadzemní zelené části mohou dorůst do skoro metrové výšky a asi nejnápadnější ozdobou jsou velké trubkovité květy, které se otevírají odpoledne a zůstávají tak přes noc (odtud asi české jméno nocenka). Opylují je noční motýli, výsledkem jsou velká tmavá semena. U květů Wikipedia popisuje jednu zajímavost: na jedné rostlině se mohou vyskytnout květy více barev a i generativně se z rostliny s jednou barvou květů mohou v potomstvu vyskytnout rostliny s barvou květů hodně odlišnou.

Pěstování není obtížné: v zimě kaudex bez nadzemních částí uklidíte někam pod stůl a od začátku vegetace začnete dávat vodu v množství podle velikosti zelených částí. Po zmrzlících jdou rostliny vyletnit pod otevřené nebe a před prvními mrazy zase uklidit. Mnoho lidí nocenky pěstuje volně na záhonech jako letničky a na zimu si schovávají jen semena, ze kterých si další jaro dopěstuje nové rostliny.

Radka Matulová

Paměti píše Václav Pittř

Já, Ríša Strejc a kořichy pro manželky

V době, kdy byl problém dostat peníze do ciziny, aby bylo možno za ně objednat semínka kaktusů, mě Ríša Strejc oslovil, že má kamaráda v Austrálii, který je ochoten zaplatit určitou částku na úhradu kaktusových semínek v Belgii u firmy De Herdt. Okamžitě jsme sedli a z katalogu této firmy jsme začali vybírat především ty druhy, o které by bylo především zájem. Svorně jsme si řekli, že za utržené peníze za rostliny koupíme svým manželkám kořichy, aby z toho taky něco konečně měly.

Objednali jsme semena *Ariocarpusů*, které v té době momentálně frčely, a okamžitě jsme objednávku odeslali. Hodnota těchto semen byla řádově kolem 1000,- Kčs. Když uvážíme, ve které době to bylo, tak to byl slušnej peníz, ale co bychom pro manželky neudělali. Semena přišla ani ne do deseti dnů a tak jsme se je jali vyseti. Klíčily nádherně, ale naše zkušenosti byly pramalé a tak se stalo, že jediné ostré sluníčko stačilo na to, že všechny semenáčky jako jeden muž zbělaly a už nikdy více se nepřiměly k růstu. Nu a tak bylo po kořichách a doufám, že mi to Ríša promine, že budu i za něj tvrdit, že ani jedna naše žena je dosud nemá. "Nebylo jim to souzené".

Václav Pittř

Tento zpravodaj vydává pro své členy Klub kaktusářů Plzeň, z. s., Žižkova 1663/45, 30100 Plzeň, IČ: 01798472, bankovní spojení: 2701159336/2010, klubové internetové stránky: kkplzen.eu, náklad: 120 výtisků, veškeré náměty, podněty, připomínky můžete sdělit každému členu výboru, e-mail: vybor@kkplzen.eu, články a fotografie zasílejte na e-mail: Laabus@seznam.cz
Zpravodaj č. 3/2018 vyjde 10. května 2018

Bezplatně

Copiapoa cinerea

Soehrensia formosa

Mirabilis jalapa

Mirabilis jalapa